

Utrikesdepartementet

Mänskliga rättigheter i Mauretanien 2010

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

Ett politiskt avtal, vilket framförhandlades med stöd av en internationell kontaktgrupp, banade väg för presidentval 2009. Valet vanns av juntaledaren Mohamed Ould Abdel Aziz, som tog makten i en militärkupp 2008. Valet ansågs i huvudsak fritt och rättvist. Under Aziz' första år har en normalisering av relationerna med det internationella samfundet ägt rum, och i enlighet med det politiska avtalet har presidenten även inbjudit oppositionen till dialog. Kamp mot terrorism har stått högt på agendan.

Efter juntaperioden har reformsträvanden, som tog fart under den första övergångsperioden mot demokrati efter militärt maktövertagande 2005, återupptagits. Reformerna ska stärka respekten för demokratiska principer och regelverk, institutioner för att främja mänskliga rättigheter. Det handlar till exempel om kriminalisering av slaveri, förhindra våld mot kvinnor, stärkande av barnets rättigheter och återvändande av de flyktingar som var offer för etniska motsättningar och fördrivning i slutet av 1980-talet. Det kommer dock att ta tid innan reformerna ger resultat i det mycket traditionella, etniskt segregerade och hierarkiskt uppbyggda mauretanska samhället. Traditionell shariatolkning och de religiösa ledarnas uppfattning dominerar i samhället.

Brister i respekten för mänskliga rättigheter består på många områden, bland annat vad gäller fortsatt förekomst av slaveri, tortyr, godtyckliga frihetsberövanden, ett svagt och korrupt rättsväsende, inskränkningar för media samt diskriminering av kvinnor, barn och vissa etniska grupper. Ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter är starkt eftersatta i det fattiga Mauretanien.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt rapportering till FN:s konventionskommittéer

Mauretanien har ratificerat följande centrala konventioner om mänskliga rättigheter:

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights* (ICCPR), men inte tillhörande tilläggsprotokoll om individuell klagorätt respektive dödsstraffets avskaffande.
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights* (ICESCR).
- Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, *Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination* (CERD).
- Konventionen om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor, *Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women* (CEDAW) men inte tilläggsprotokollet om enskild klagorätt.
- Konventionen mot tortyr, *Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment* (CAT) men inte tilläggsprotokollet om förebyggande av tortyr.
- Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child* (CRC) samt tilläggsprotokollen om barn i väpnad konflikt respektive tilläggsprotokollet om handel med barn, om barnprostitution samt barnpornografi.
- Flyktingkonventionen från 1951, *Convention relating to the Status of Refugees*, och det tillhörande protokollet från 1967.
- Den afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter liksom den afrikanska stadgan om barnets rättigheter och välfärd.
- Konventionen om skydd av migrantarbetare och deras familjemedlemmars rättigheter, *International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families* (CMW)
- Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, *Convention on the Rights of Persons with Disabilities* (CRPD)

Mauretanien har även ratificerat den Internationella arbetsorganisationens (ILO) åtta centrala konventioner om mänskliga rättigheter.

Mauretanien har inte undertecknat Romstadgan för den internationella brottmålsdomstolen, *International Criminal Court*, (ICC). Under FN:s råd för mänskliga rättigheters allmänna ländergranskning (Universal Periodic Review, UPR) av Mauretanien i november 2010 deklarerade regeringen att man inte heller avsåg göra det i framtiden.

Mauretanien har avgett en allmänt formulerad reservation till FN:s konvention om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) med hänvisning till sharialagar. I samband med FN:s landgranskning meddelades att en översyn inletts i syfte att överväga en omprövning av reservationen. Rapporteringen till konventionskommittéerna har varit oregelbunden men en klar förbättring har skett under senare år.

Under perioden 2010-2012 är Mauretanien medlem av FN:s råd för de mänskliga rättigheterna.

Utarbetande av den nationella rapporten inför den allmänna ländergranskningen i FN:s råd för de mänskliga rättigheterna i november 2010 ägde rum i samråd med det civila samhället. Mauretanien uttryckte sitt stöd för eller åtog sig att överväga flertalet av de rekommendationer som lämnades under granskningen. Undantagen rörde dels ICC (se ovan), dels rekommendationer om att införa referenser till sexuell läggning i lagstiftning mot diskriminering respektive att undanröja möjligheten att utdöma dödsstraff för homosexualitet.

Mauretanien har mottagit besök av och samarbetar med FN:s olika specialrapportörer och representanter. Under senare år har landet besökts av specialrapportören för rasism (2008), arbetsgruppen om godtyckliga frihetsberövanden (2008) och specialrapportören för slaveri (2009). Landet har vidare välkomnat besök av specialrapportörerna för religionsfrihet respektive migranternas rättigheter.

Landet har tagit emot besök av Afrikanska kommissionen för mänskliga och folkens rättigheter samt de enskilda internationella organisationerna Amnesty International och Reportrar utan gränser. Avtal har ingåtts med Internationella Rödakorskommittén (ICRC) om att tillåta besök i häkten och fängelser, och med FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) om att etablera ett nationellt kontor i Mauretanien.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Tortyr av fångar och frihetsberövade, bland annat för att framtvunga erkännanden, uppges förekomma även om konstitutionen och lagen förbjuder detta. En rapport från Amnesty International år 2008 påtalade att landets säkerhetsstyrkor systematisk använder tortyr för att tvinga fram erkännanden. I rapporten redovisades flera fall av detta som rörde misstänkta terrorister.

Brottsbalken medger alltså kroppsbesträffning som piskning och amputering av barns lemmar, men straffen uppges inte tillämpas. Kroppsstraff mot barn förekommer allmänt i skolor och hem.

Säkerheten och situationen i fängelserna präglas av undermåliga humanitära och sanitetsförhållanden. Detta medför att sjukdomar och näringsbrist är vanligt förekommande. Mediciner är en bristvara och tillhandahålls främst av enskilda organisationer.

Slaveri har varit förbjudet i lag sedan 1981 och kriminaliserades 2007. Slaveri och slavliknande förhållanden samt diskriminering av tidigare slavar förekommer dock alltså fortfarande främst kvinnor och barn som offer. Regeringen antog 2008 ett program för att undanröja slaveriet. FN:s specialrapportör mot slaveri, som besökte landet 2009, rapporterade att företrädare för det civila samhället påtalat såväl brister i lagstiftningen som svårigheter för offren att inleda civila processer och utverka kompensation. FN:s barnrättskommitté har påtalat bristen på åtgärder för att frigöra och återintegrera barnslavar i samhället.

4. Dödsstraff

Dödsstraff kan enligt lag utdömas för brott som hotar statens säkerhet, våldtäkt av minderårig samt för homosexualitet. Den senaste avrättningen ägde rum år 1987 och landet har sedan dess inte verkställt utdömda dödsstraff. I maj 2010 utdömdes dödsstraff mot tre terrorister som befanns skyldiga till mordet på fyra franska turister år 2007.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Godtyckliga frihetsberövanden av såväl polis som säkerhetsstyrkor rapporteras, men förefaller ha minskat i antal under senare år. Regelverket för häktningstider och preventivt förvar är oklart. Över hälften av de som sitter i fängelse uppges sitta i förvar utan att domar avkunnats.

Det konstitutionella rådet upphävde i början av 2010 ett antal bestämmelser i en då nyligen antagen antiterroristlag. Hävningen gjordes med hänvisning till att bestämmelserna stred mot konstitutionens principer om individens rätt till frihet. De upphävda paragraferna stärkte polisens befogenheter i fråga om häktningstider, preventivt förvar och rättighet att genomöka hem när som helst utan förvarning.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Grundlagen liknar Frankrikes men är starkt påverkad av islamsk rätt. Mauretansk nationell lagstiftning hänvisar i allmänna ordalag till sharia (islams religiösa lag) som rättskälla och den utgör grunden för den traditionella lagstiftningen och lagtolkningen i både civilrätt och straffrätt. I övrigt präglas rättsväsendet av det franska systemet. Kännedomen om det senare är svag och rättsliga beslut anses följa traditionen eller religiösa ledares avgöranden.

Reformer har genomförts inom rättsväsendet, men har hittills haft ringa genomslagskraft. Rättsväsendet präglas av svag kapacitet, brist på resurser samt korruption till följd av bristande kontroll av juridiska institutioner och svag institutionell kapacitet. Nationella enskilda människorättsorganisationer har kritiserat rättsväsendet för dess brist på oberoende och för att i praktiken vara underställt den verkställande makten.

Det finns skillnader i domstolarnas behandling av män och kvinnor. Många våldtäktsoffer betraktas av domstolen som prostituerade. Samtidigt hejdas kvinnor mer sällan än män av polisen vid förseelser.

Ärenden om brott begångna av barn mellan sju och 18 år behandlas av en specialdomstol. Dessutom finns en enhet inom polisen som är specialiserad på ungdomar. I stället för fängelsestraff utdöms för ungdomar vistelse på ungdomsanstalt. Det finns endast en anstalt som i praktiken är ett ungdomsfängelse. Pojkar separeras från män men flickor och kvinnor hålls i samma fängelse.

7 . Strafffrihet

De omfattande bristerna i rättsväsendet medför att strafffrihet förekommer. Brotts anmäls inte eller ignoreras av rättsväsendet. Till exempel lagförs sällan anmälningar om slaveri, diskriminering av etniska grupper, våld inklusive våldtäkter mot kvinnor, övergrepp mot barn och tortyr av frihetsberövade.

8. Yttrande-, tryck-, mötes-, förenings- och religionsfrihet m.m.

Den mauretanska grundlagen garanterar yttrandefrihet. Pressfriheten respekteras generellt från att tidigare ha varit starkt begränsad i form av förhandscensur och granskning. TV och radio har varit kontrollerade av staten men en ny lagstiftning för liberalisering av audiovisuella media är på väg att införas.

Bristen på pressfrihetstradition och journalistutbildning har lett till vissa överdrifter i medias rapportering men även anklagelser om förtal. Även under

senare tid har journalister dömts för förtal, och då inte enligt presslagen utan enligt brottsbalken, vilket även lett till fängelsestraff (något som inte föreskrivs i presslagen). Ett uppmärksammat fall under 2010 handlar om en redaktör och ansvarig utgivare av en hemsida. Denne dömdes först till sex månaders fängelse. Efter avtjänat straff kvarhölls redaktören godtyckligt och dömdes sedan till ytterligare två års fängelse. Efter nationella och internationella påtryckningar frigavs redaktören genom benådning av presidenten.

Lagen garanterar föreningsfrihet och demonstrationsrätt. Enskilda organisationer måste dock godkännas. Tillstånd krävs för demonstrationer vilka ibland avslås utan närmare motivering.

Grundlagen slår fast att Mauretanien är en islamisk republik och att alla dess medborgare är muslimer. De få kristna som finns i landet kan emellertid utöva sin religion. Att bedriva mission för andra religioner betraktas emellertid som ett försök att undergräva samhällsstrukturen och är förbjudet. Politiska partier med religiös inriktning är enligt lag förbjudna.

Alla moskéer utgör enligt ett beslut från 2003 offentliga miljöer och kontrolleras därmed av regeringen. Regeringen har lagstadgad rätt att begränsa distribution, framställning och import av religiös litteratur som inte är muslimsk, till exempel biblar. Det är dock tillåtet att inneha en bibel och annan kristen litteratur i privata hem.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Efter militärkupper år 2005 respektive 2008 infördes civilt styre efter demokratiska val. Under den första övergångsperioden genomfördes år 2006 en folkomröstning om ny grundlag, som begränsar presidentens mandatid till fem år. Det innebär att presidenten endast kan återväljas en gång. Parlaments- och kommunalval under 2006 och presidentval i mars 2007 genomfördes med internationella valövervakare, som betecknade valen som rättvisa och transparenta och de kanske friaste i regionen.

Under juntatiden efter militärkuppen 2008, då Mohamed Ould Abdel Aziz tog makten, arresterades flera framträdande politiker, inklusive presidenten som tillsatts genom demokratiska val 2007. Valen 2009 vanns av Aziz med cirka 53 procent av rösterna. Valen bojkottades av en del av oppositionen. Trots detta ansåg både nationella och internationella observatörer dem som i huvudsak fria och rättvisa. Vid parlamentsvalen, som ägde rum samtidigt, fick Aziz en komfortabel majoritet i parlamentet men oppositionen fick också ett betydande antal platser.

Under Aziz första år har relationerna med det internationella samfundet normaliserats. Med stöd av en internationell kontaktgrupp förhandlades ett politiskt avtal fram. I enlighet med detta har presidenten även inbjudit oppositionen till dialog. Kampen mot terrorism har stått högt på agendan.

Både under övergångsperioden efter 2005 och efter valen 2009 har framsteg gjorts som fått stöd av det internationella samfundet. Det gäller både demokratiseringsprocessen och respekten för demokratiska principer.

Andelen kvinnor inom de politiska institutionerna har traditionellt sett varit mycket låg i Mauretanien. Inför de kommunala valen och parlamentsvalet 2006 infördes kvotering av kvinnliga ledamöter. Det har lett till att cirka 19 procent av parlamentsledamöterna och cirka 30 procent i de kommunala församlingarna är kvinnor. Dessutom har kvinnliga ministrar och ambassadörer utnämnts.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Mauretanien är ett mycket fattigt land och arbetslösheten är mycket utbredd. Den brukar anges till över 30 procent. I praktiken är arbetslösheten emellertid högre, om man även räknar med undersysselsättning i den dominerande informella sektorn. Ersättningen inom den informella sektorn är ofta under existensminimum. Inom denna sektor sysselsätts personer från de samhällsskikt som rankas lägst i det mycket traditionella samhället, där många lever under slavliknande förhållanden. Närmare hälften av befolkningen lever alltjämt i absolut fattigdom.

Mauretanien har ratificerat ILO:s åtta centrala konventioner. Tillämpningen av konventionerna ifrågasätts dock. Bland annat på grund av att slaveri och slavliknande förhållanden alltjämt förekommer. Rätten till facklig anslutning och strejkrätt är fastställda i lag. Fackliga organisationer tillåts verka men de har en undanskymd roll.

Inhemska organisationer som arbetar för de mänskliga rättigheterna har kritiserat att endast arabiska är officiellt språk. De anser att det utgör en lagstadgad diskriminering i arbetslivet av dem som inte behärskar arabiska. Vid sidan av arabiskan är franska officiellt arbetsspråk inom förvaltningen.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Landets sjukvårdssystem uppvisar stora brister. Antalen sjukhusplatser och vårdinrättningar är otillräckliga, framförallt på landsbygden. Bristerna på kvalificerad personal och utrustning är stora. Sjukvården beräknas nå ut till de cirka två tredjedelar av befolkningen som har som längst fem kilometer till närmaste hälsoklinik.

Mödradödligheten har enligt nya uppskattningar sjunkit ganska kraftigt. Den beräknas nu till 550 per 100 000 födslar. Dödlighet bland spädbarn och barn under fem år är hög med 119 per 1 000 födda. Framförallt beror det på bristen på rent vatten (som leder till diarré), akuta luftvägsinfektioner, malaria, ett icke heltäckande vaccinationsprogram samt hög (cirka 30 procent) kronisk undernäring bland barn.

12. Rätten till utbildning

Sedan 2003 är grundskola obligatorisk för barn i åldern 6-14 år. Dock garanteras i praktiken inte alla barn tillgång till fri grundskola. Många hamnar utanför systemet. Under senare år uppges över 90 procent av barnen ha börjat skolan, även på landsbygden. Satsningar på flickors utbildning förefaller ha gett vissa resultat. Fler flickor än pojkar går i grundskolan och fler flickor går också ut skolan. Andelen elever som slutar sin grundskoleutbildning i förtid är dock som helhet hög. Enligt statistik fullföljer 59 procent av barnen de första sex skolåren. Läskunnigheten bland personer över 15 år uppskattas till 56 procent.

Kvaliteten på den offentliga skolan anses vara låg och stadsbor som har finansiella möjligheter sätter sina barn i privata skolor. Franska har återinförts i statliga skolor vid sidan av arabiskan. Privata skolor får undervisa även i språken wolof, soniké och pular. Kommittén mot rasdiskriminering har rekommenderat att undervisning på lokala språk införs i det statliga undervisningssystemet. I princip alla barn mellan fem och sju år går i koranskolor och lär sig vissa grunder i arabiska.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Enligt tillgänglig statistik lever cirka 45 procent av befolkningen under den nationella fattigdomsgränsen eller på mindre än 2 USD per dag. Förväntad livslängd uppgår till 57 år. Mauretanien ligger på plats 136 av 169 länder i FN:s utvecklingsprogram (UNDP) index för mänsklig utveckling för år 2010. Regeringen har uttalat en avsikt att bekämpa den utbredda fattigdomen. Vissa framsteg kan noteras men mycket återstår för att Mauretanien ska ha en chans att nå upp till FN:s millenniemål.

Drygt en tredjedel av landets invånare bor i städer, främst i huvudstaden Nouakchott. På grund av en omfattande flykt från landsbygden av främst yngre män ökar den urbana befolkningen kraftigt. Cirka 56 procent av befolkningen är under 20 år.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnors rättigheter

Kvinnor i Mauretanien har i jämförelse med många andra muslimska länder en ganska betydande frihet, trots vissa diskriminerande bestämmelser i familjelagstiftningen och generell diskriminering till följd av traditioner och religion. Det finns krafter och organisationer som arbetar för att stärka kvinnans rättigheter och regeringen har deklarerat en klar vilja och vidtagit ett antal åtgärder i detta syfte. För att öka andelen kvinnor på politiskt beslutsfattande nivå infördes krav på kvotering i den nya grundlagen, inför de kommunala valen och parlamentsvalet 2006. Vissa rättigheter för kvinnan beträffande egendom och vårdnad av barn finns reglerat i lag. Detta tillämpas i större utsträckning i stadsområden än på landsbygden.

Månggifte är enligt lag tillåtet för män. En man kan välja att gifta sig med flera kvinnor utan medgivande från sin första hustru. Skilsmässa är möjlig och är vanligt. Ofta sker skilsmässorna på kvinnans initiativ, och innebär inte någon allmän, social stigmatisering för kvinnorna. För att gifta sig krävs endast två vittnen och äktenskap registreras ofta inte. Män och kvinnor behåller sin separata egendom i äktenskapet och vid skilsmässa kan de behålla sin enskilda egendom om inget annat överenskommits. Traditionen uppges föreskriva att mannen lämnar bostaden till kvinnan. Om modern har vårdnaden om barnen måste mannen i princip betala underhåll för dem upp till viss ålder. I praktiken ges dock kvinnor och män inte lika rättigheter vid skilsmässa.

Våldtäkt och andra övergrepp mot kvinnor, inte minst i hemmet, är vanligt förekommande. Våldtäkter är otydligt reglerade i lagen, rapporteras sällan till myndigheterna och våldtäktsoffren betraktas enligt sharialagen som kriminella.

Månggifte, tvångsmatning (för att traditionsenligt öka kvinnors attraktion inför giftermål) och handel med kvinnor förekommer men i minskande omfattning. Drygt 70 procent av kvinnorna utsätts för könsstympning och tidiga giftermål är mycket vanliga. Minimialdern för giftermål är 18 år men dispens kan ges för flickor av domare. Könsstympning förefaller inte ha minskat trots omfattande kampanjer. Regeringen antog 2007 en strategi och en aktionsplan mot

könsstympning och en religiös bannlysning, en så kallad fatwa, utfärdades år 2010.

Mauretanien utgör ett transitland för smuggling av kvinnor från Afrika söder om Sahara till bland annat Europa. Det uppges även förekomma handel med unga kvinnor från avlägsna byar som säljs för slavliknande hushållsarbete i städerna och till vissa arabländer. Ofta löper dessa kvinnor risk att utsättas för övergrepp eller att utnyttjas som prostituerade.

Läskunnigheten är lägre bland kvinnor än män, cirka 48 procent för kvinnor och 63 procent bland män. Lönen för en kvinna är ofta lägre än för en man med motsvarande arbetsuppgifter, trots att principen om lika lön för lika arbete slås fast i lag.

15. Barnets rättigheter

Traditionell shariatolkning och de religiösa ledarnas uppfattning dominerar Mauretanien, och kunskapen om medborgerliga rättigheter och barnets rättigheter är svag. Respekten för barnets rättigheter har många brister och i flera hänseenden saknas skydd i lagen mot diskriminering av barn. Dessutom tillämpas inte alltid de lagar som ändå finns, beroende på att det saknas resurser och att myndigheterna och domstolarna har låg kapacitet. Särskilt utsatta är flickor, barn med funktionsnedsättning, gatubarn samt pojkar som av religiösa lärare tvingas tigga ihop mat och pengar för att få undervisning i koranskolor (så kallade talibébarn).

Registreringen av nyfödda barn är fortsatt låg, cirka 56 procent, trots kampanjer riktade främst mot landbygden. Detta utgör ett hinder för barn att senare i livet utöva sina rättigheter, till exempel vad gäller skolgång och rösträtt.

Minimiåldern för barnarbete är 14 år. Myndigheterna saknar möjlighet att övervaka att lagstiftningen efterlevs och barnarbete är utbrett, inte minst inom jordbruket. Barn under 18 år som yrkesarbetar har rätt till mellan 70 till 90 procent av lagstadgad minimilön.

Straffbarhetsåldern är enligt lag sju år. I brottsbalken stipuleras alltså att barn kan straffas med piskning eller amputering av lemmar, även om detta inte förekommer i praktiken. Kroppsbestraffning av barn förekommer allmänt i skolor och i hemmen.

Handel med barn förekommer. Det har exempelvis rapporterats att flickor säljs för giftermål eller prostitution samt att pojkar säljs för att exempelvis arbeta som jockeys.

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Mauretaniens befolkning utgörs till större delen av morer. Dessa kan indelas i två grupper med gemensamt språk och kultur men av olika ursprung. ”Ljushyade” morer som är av arabiskt eller berberursprung dominerar och talar den arabiska dialekten hassania. Det gör även de ”svarta” morerna (haratin) som är tidigare slavar eller slavättlingar till de förstnämnda men av afrikanskt ursprung. I södra delen av landet finns svarta afrikanska folkgrupper som pular, soninké och wolof. Dessa utgör cirka en tredjedel av befolkningen, lever nära gränsen till Senegal och Mali och talar sina respektive språk. De ”ljushyade” morerna dominerar politiskt och ekonomiskt. Arabiska är officiellt språk och i förvaltningen används även franska som officiellt arbetsspråk.

Social diskriminering av etniska grupper är vanlig. Etniska grupper som pular, soninké och wolof är underrepresenterade i politiken, inom polisen och militären samt inom näringslivet. Nationella organisationer för mänskliga rättigheter har anklagat myndigheterna för diskriminering av den svarta befolkningen. FN:s rasdiskrimineringskommitté har uppmanat Mauretanien att tillåta statliga skolor att ha undervisning på andra språk än arabiska.

Under senare år har civila regeringar uttalat sig för en form av nationell försoningsprocess för att bekämpa diskrimineringen av de svarta morerna och svarta mauretanier av afrikanskt ursprung. Individer från dessa etniska grupper har numera fått en del framträdande poster.

Regeringen har genomfört en organiserad återflyttning av svarta befolkningsgrupper som fördrevs till främst Senegal och Mali, vid en etnisk konflikt 1989-1991. En överenskommelse ingicks 2007 mellan Mauretanien, Senegal och FN:s flyktingorgan, UNHCR. I slutet av 2010 hade cirka 20 000 personer flyttat tillbaka. Överenskommelsen omfattade även kompensation till ättlingar till svarta officerare som dödades. Lärare som fördrevs har återintegrerats i utbildningssystemet. Regeringen har bett de drabbade om förlåtelse men inga åtgärder förefaller ha vidtagits för att utkräva ansvar av dem som genomdrev fördrivningen och dödsskjutningarna.

Slaveriet straffbelades år 2007. För att de slavliknande förhållandena ska avskaffas krävs emellertid omfattande ekonomiska och sociala åtgärder. Detta gäller särskilt jordägarfrågan, eftersom tidigare slavägare har rätt till den jord som brukas av före detta slavar.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Homosexualitet är förbjuden enligt lag och belagt med dödsstraff. Regeringen är inte beredd att införa referenser till sexuell läggning i lagstiftning mot diskriminering.

18. Flyktingars rättigheter

Lagstiftningen har inga föreskrifter om skydd för flyktingar i enlighet med 1951 års flyktingkonvention som landet ratificerat. I praktiken följer dock regeringen UNHCR:s rekommendationer och beviljar såväl asyl som flyktingstatus.

I samband med en etnisk konflikt 1989-1991 fördrevs många svarta mauretanier, flertalet till Senegal, och tvingades leva där som flyktingar. En omfattande repatriering har genomförts efter en överenskommelse under överinseende av UNHCR (se avsnitt 16 ovan).

19. Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

I Mauretanien finns ingen särskild lagstiftning i syfte att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning. Visst stöd i form av rehabilitering är tillgänglig, men det är brist på kvalificerad personal och resurser. Enskilda organisationer har börjat engagera sig i dessa frågor. Regeringen har vidtagit vissa åtgärder och landet har ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

ÖVRIGT

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Betydande framsteg har skett för oberoende organisationers rätt och möjlighet att verka i Mauretanien. Flera organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter har fått avsevärt lättare att verka sedan de officiellt erkänts av regeringen. I flera år har de dessförinnan arbetat under svåra förhållanden. Idag finns ett femtontal organisationer som arbetar inom detta område, exempelvis Forum des Organisations Nationales des Droits Humaines och SOS Esclaves. En viktig organisation för kvinnors rättigheter är Association des Femmes Chefs de Famille.

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

EU har, såväl under övergångsperioden efter statskuppen 2005 som efter det demokratiska valet 2009, fört en dialog med de civila regeringarna om mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning. EU ger även stöd till det civila samhället i detta syfte och sedan 2008 har Mauretanien kvalificerat sig för att ta emot stöd i enlighet med EU:s instrument för stöd till demokrati och mänskliga rättigheter.

Frågor om mänskliga rättigheter och stöd till det civila samhället ges prioritet i enskilda EU-länders bilaterala relationer med Mauretanien, inte minst stöd för att främja kvinnans och barnets rättigheter.

FN-systemet gör också betydande insatser inom detta område. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheters kontor (OHCHR) har år 2010 ingått en överenskommelse med regeringen om att inrätta ett lokalt kontor i Mauretanien.